ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΠΑΘΟΝΤΩΝ
ΑΠΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ
ΣΤΟΝ ΟΓΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 47 § 6 ν. 3518/2006 «Αναδιάρθρωση ΤΣΜΕΔΕ, θέματα ΙΚΑ, ΟΑΕΕ, ΟΕΚ κλπ»[1], (που ισχύει από 21-12-2006), επί θανατηφόρου ατυχήματος ασφαλισμένου στον ΟΓΑ, ισχύει (όπως και επί ασφαλισμένων στο ΙΚΑ), η άμεση εκ του νόμου εκχώρηση στον ΟΓΑ των εκ του ατυχήματος αξιώσεων του κληρονόμων ασφαλισμένου κατά του υπαιτίου και ειδικότερα εκείνων (των αξιώσεων) που αντιστοιχούν, ποσοτικώς και ποιοτικώς, στις παροχές που ο ΟΓΑ παρέχει κατά το νόμο στον ασφαλισμένο αυτού.

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 8 § 1 ν. 2458/1997 «Σύσταση Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών κλπ.», (όπως ήδη ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 53 § 3^{α} ν. 3518/2006[2], «Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει το χρόνο ασφάλισης που ορίζεται στα άρθρα 6 παράγραφος 1 και 7 του παρόντος νόμου, για τη συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας δικαιούνται σύνταξη: α) ο επιζών σύζυγος ή η σύζυγος, εφόσον δεν συνταξιοδοτείται από οποιαδήποτε άλλη πηγή, περιλαμβανομένου και του Ο.Γ.Α., β) τα προστατευόμενα παιδιά, εφόσον είναι νόμιμα ή νομιμοποιηθέντα ή αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα και προκειμένου για γυναίκα και τα φυσικά αυτής παιδιά, με την προϋπόθεση ότι: αα) είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους. Το όριο αυτό παρατείνεται μέχρι του 24ου έτους, εφόσον φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή ββ) κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, είναι ανίκανα για κάθε εργασία, εφόσον η ανικανότητα τους επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους ή κατά τη διάρκεια της φοίτησης. Ειδικά, για παιδιά που πάσχουν από νευροψυχιατρικές παθήσεις ή ανικανότητα για κάθε εργασία που οφείλεται στις παθήσεις αυτές, απαιτείται να έχει επέλθει πριν τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας».

Εξάλλου, κατά το άρθρο 10 του ίδιου νόμου, η σύνταξη που παρέχεται στα μέλη της οικογενείας του ασφαλισμένου του ΟΓΑ, λόγω θανάτου του, υπολογίζεται ως εξής : «§ 1. Το ποσό της σύνταξης των κατά το άρθρο 8 το παρόντος νόμου μελών οικογενείας υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που ελάμβανε ο θανών συνταξιούχος γήρατος ή αναπηρίας ή θα εδικαιούτο ο θανών ασφαλισμένος από τον Κλάδο και ορίζεται: α) για το χήρο ή τη χήρα σε ποσοστό 50%, β) για κάθε παιδί σε ποσοστό αυτής 25%. Αν πρόκειται για παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς το ποσοστό αυτό διπλασιάζεται, εκτός αν δικαιούται σύνταξη και από τους δύο γονείς. § 2. Το συνολικό ποσό της σύνταξης το οποίο δικαιούνται λόγω θανάτου ο ή η σύζυγος και τα τέκνα δεν μπορεί να είναι ανώτερο του

---

[1] Κατά το άρθρο αυτό **:** «Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ν.δ. 4104/1960 (ΦΕΚ 147 Α`) όπως αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 18 του ν. 4476/1965 (ΦΕΚ 103 Α`) και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 18 του ν. 1654/1986, καθώς και οι διατάξεις του β.δ. 226/23.2/21.3.1973 (ΦΕΚ 66 Α`) έχουν ανάλογη εφαρμογή και στους ασφαλιστικούς οργανισμούς ελευθέρων επαγγελματιών, ανεξάρτητα απασχολουμένων, **καθώς και στον Ο.Γ.Α.**».

[2] ΦΕΚ α΄ 272/21.12.2006.

100% της σύνταξης του θανόντος. Σε περίπτωση που το άθροισμα των ποσοστών υπερβαίνει το 100%, οι συντάξεις των μελών οικογενείας μειώνονται αναλόγως»[3-4].

Τέλος, κατά την § 3 του ιδίου άρθρου «Το δικαίωμα σύνταξης των, κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, προσώπων καταργείται: α) με το θάνατο τους, β) με την τέλεση γάμου κατά το ημεδαπό ή αλλοδαπό δίκαιο, γ) με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας ή παύση της ανικανότητας για εργασία προκειμένου περί παιδιών».

Στην εφαρμογή του ανωτέρω ν. 3518/2006 εμπίπτει και η σύνταξη, την οποία ο ΟΓΑ, ως ασφαλιστικός Οργανισμός του θανατωθέντος ασφαλισμένου αυτού, χορηγεί αφενός στη χήρα του κι αφετέρου στα ανήλικα τέκνα του. Ειδικότερα υφίσταται αντιστοιχία, ποσοτική και ποιοτική, μεταξύ αφενός της αξιώσεως αποζημιώσεως της χήρας και των ανηλίκων τέκνων του ασφαλισμένου για στέρηση της διατροφής τους, συνεπεία της θανατώσεως του συζύγου και πατέρα, αντιστοίχως και της συντάξεως λόγω θανάτου του τελευταίου, την οποία ο ΟΓΑ χορηγεί κατά τα ανωτέρω στα διαληφθέντα μέλη της οικογενείας αυτού[5]. Ειδικώς επισημαίνεται ότι εν προκειμένω δεν εφαρμόζεται η ΑΚ 930 § 3, (στην οποία στηρίζεται η σωρευτική απόληψη της συντάξεως και της αποζημιώσεως κατά την ΑΚ 928)[6].

Εν προκειμένω, προβάλλονται ως ασφαλιστέες και αξιώσεις των αντιδίκων, περί στερήσεως της διατροφής που τους παρείχε ο θανών.

Συνεπώς, εφόσον ο θανών, κατά τον χρόνο του ατυχήματος ήταν ασφαλισμένος στο ΙΚΑ, πρότερον δε στον ΟΓΑ, παρέπεται αναγκαίως ότι ούτως ή άλλως οι ενάγοντες, ως οικογένεια του θανόντος, δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από τους ως άνω Οργανισμούς, δηλαδή παροχή η οποία είναι ποσοτικώς και ποιοτικώς ισάξια με τις ένδικες αξιώσεις τους εκ της στερήσεως της διατροφής, την οποία τους παρείχε ο θανών. Κατ' ακολουθίαν, οι αντίδικοι δεν είναι δικαιούχοι των αξιώσεων αυτών (διότι αυτές εκχωρήθηκαν αυτοδικαίως δυνάμει νομοθετικής επιταγής, στους Οργανισμούς αυτούς, κατά το επόμενο δευτερόλεπτο του ατυχήματος) και άρα δεν νομιμοποιούνται ενεργητικώς να ζητούν λήψη ασφαλιστικού μέτρου (προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως για τις εν λόγω αξιώσεις τους). Επισημαίνεται ότι η διαληφθείσα αυτόματη εκχώρηση επέρχεται και πριν ο ασφαλιστικός οργανισμός (δηλ. το ΙΚΑ ή ο ΟΓΑ) παράσχει στους δικαιούχους τις παροχές που αυτοί δικαιούνται λόγω του θανάτου

---

[3] **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ :**

Με την § του 1 άρθρου 35 Ν.2972/2001(ΦΕΚ Α 291/27.12.2001) ορίζεται ότι **:** «Τα ποσό κύριας σύνταξης που έχουν χορηγηθεί ή πρόκειται να χορηγηθούν μέχρι 31.12.2001 από τον Ο.Γ.Α., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 και 10 του ν.2458/1997, επανυπολογίζονται σε ευρώ την 1.1.2002 ως εξής **:**

α) Τα ποσό των ασφαλιστικών κατηγοριών του άρθρου 4 του ν. 2458/1997 μετατρέπονται από δραχμές σε ευρώ αναδρομικά από 1.1. 1998 σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του όρθρου 2 του ν. 2842/2000.

β) Τα ποσό του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη που ίσχυαν από 1.1.1988 μετατρέπονται από δραχμές σε ευρώ, σύμφωνα με τις διατόξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 2842/2000.

Ο υπολογισμός των ποσών των συντάξεων που προβλέπεται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 9 του ν. 2458/1997 θα γίνει με βάση τα ποσά που θα προκύψουν από τις παραπάνω μετατροπές.

Τα τελικά ποσό των συντάξεων θα στρογγυλοποιούνται στην αμέσως επόμενη πεντάδα εκατοστών του ευρώ".

[4] Σχετική είναι και η διάταξη του άρθρου 6 § 2 ν. Ν 4169/1961«Περί Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)» (όπως ήδη ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 10 ν.δ/τος 1390/1973 (ΦΕΚ α΄ 203) **:** «Αποθνήσκοντος του ανδρός συνταξιούχου, συντάξεως δικαιούται ηχήρα αυτού, κατά τας διακρίσεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 5 του παρόντος, ως τούτο ετροποποιήθη δια της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Α.Ν. 29/1967,εφ` όσον έχει συμπληρώσει το εξηκοστόν πέμπτον (65) έτος της ηλικίαςτης και ο γάμος έχει συναφθή προ της ημερομηνίας, αφ` ης ήρξατο ηκαταβολή της συντάξεως του θανόντος συζύγου. Η μη έχουσα συμπληρώσει το 65ον έτος της ηλικίας της χήρα συνταξιούχου δικαιουται συντάξεως, υπό την αυτήν προϋπόθεσιν ως προς τον χρόνον τελέσεως του γάμου, από της συμπληρώσεως του ορίου τούτου της ηλικίας της, εφαρμοζομένων αναλόγωςτων διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του παρόντος Νόμου. Αι διατάξεις του εδαφίου υπό στοιχείον δ` της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται και εις τας περιπτώσεις της παρούσης παραγράφου».

[5] Πρβλ. (επί ΙΚΑ) **Κρητικό**, έκδ. 2008, § 21 περιθ. αριθ. 24 σελ. 444-445, όπου και η οικεία πάγια νομολογία, στην υποσημ. αριθ. 32.

[6] **Κρητικός**, ανωτ., § 21 περιθ. αριθ. 24 σελ. 444.

του ασφαλισμένου του[7]. Επομένως, ως προς τις αξιώσεις αυτές των αντιδίκων, η αίτησή τους είναι απορριπτέα, ως απαράδεκτη, για έλλειψη ενεργητικής νομιμοποιήσεως[8], γεγονός άλλωστε το οποίο το δικαστήριο ερευνά και εξ επαγγέλματος (ΚΠολΔικ 68, 73)[9].

Για να τεκμηριώσουμε το απαράδεκτο αυτό, θα πρέπει να ενεργήσουμε εγκαίρως, ώστε να προμηθευθούμε από το ΙΚΑ και τον ΟΓΑ με Βεβαίωση, περί του εάν οι Οργανισμοί αυτοί θα παράσχουν στους κληρονόμους του ασφαλισμένου τους (και ήδη αντιδίκους) τις προβλεπόμενες από το Νόμο ασφαλιστικές παροχές (συντάξεις) και (σε καταφατική περίπτωση) ποιές ακριβώς παροχές (χρηματικώς). Επί τη βάσει του εγγράφου αυτού, θα καταφανεί κατά τρόπο ανεπίδεκτο αμφισβητήσεως, το εάν οι παροχές αυτές (συντάξεις) καλύπτουν εν όλω ή κατά ένα μέρος τις ως άνω ένδικες αξιώσεις των αντιδίκων, οπότε εάν μεν τις καλύπτουν εξ ολοκλήρου, τότε η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ως προς τις αξιώσεις αυτές θα είναι κατά πάντα απαράδεκτη για έλλειψη ενεργητικής νομιμοποιήσεως των αντιδίκων΄ εάν όμως τις καλύπτουν κατά ένα μέρος, τότε δεν υφίσταται ενεργητική νομιμοποίηση των αντιδίκων μόνον ως προς το μέρος αυτό[10].

Σε κάθε περίπτωση, εάν δεν επιθυμούμε ταχεία έκδοση αποφάσεως ή αδυνατούμε να προμηθευθούμε εγκαίρως τις ως άνω Βεβαιώσεις, τότε δικαιούμεθα να ζητήσουμε να επαναληφθεί η συζήτηση της υπόθεσης κατά την ΚΠολΔικ 254, προκειμένου να ζητηθεί η έκδοση των Βεβαιώσεων αυτών, ως σημείων που χρήζουν διευκρινίσεων[11].

---

[7] Ad hoc ΑΠ 70/2005 ΧρονΙδΔικ 2005/713, ΕλΔ 2005/1417 και ΕΠΙΔΙΚΙΑ 2006/144. ΑΠ 269/1990 ΔΕΝ 1991/385. ΕφΠειρ 912/1996 ΕλΔ 1998/146. Βλ. και τις ΕφΑθ 9840/1986 (ΝοΒ 1987/773) και ΕφΑθ 2372/1991 (ΕπΣυγκΔ 1992/87), κατά τις οποίες η αυτοδίκαιη μεταβίβαση της αξιώσεως του ασφαλισμένου στο ΙΚΑ επέρχεται ακόμα και εάν δεν είναι ακόμη βεβαιωμένο σε ποιό βαθμό θα χορηγήσει παροχές ο φορέας κοινωνικής ασφάλισης (δηλ. το ΙΚΑ ή ο ΟΓΑ) στον ασφαλισμένο του.

[8] **Κρητικός**, ανωτ., § 21 περιθ. αριθ. 35 σελ. 446.

[9] Βλ. **Κράνη**, στον ΚΠολΔικ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα, υπό το άρθρο 682 § 9 σελ. 1326.

[10] Βλ. **Κρητικό**, ανωτ., § 21 περιθ. αριθ. 34 σελ. 446. ΕφΠατρ 268/2003 ΑχΝομ 2004/538.

[11] Βλ. **Κρητικό**, ανωτ., § 21 περιθ. αριθ. 24 σελ. 445.